

Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo giai đoạn 2021 - 2030: Xác định rõ các định hướng đột phá

Xây dựng Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH,CN&ĐMST) giai đoạn 2021-2030 là nhiệm vụ quan trọng không chỉ của riêng ngành KH&CN mà còn là của tất cả các ngành, các cấp. Do đó, rất cần sự chủ động tham gia tích cực và sự đồng hành xuyên suốt của tất cả các bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học... trong quá trình xây dựng và triển khai Chiến lược sau này.

Đó là phát biểu của đồng chí Huỳnh Thành Đạt - Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ, Trưởng Ban Soạn thảo Chiến lược tại Phiên họp của Ban Soạn thảo Chiến lược phát triển KH,CN&ĐMST giai đoạn 2021 – 2030 (Chiến lược) diễn ra ngày 20/8/2021. Phiên họp được tổ chức bằng hình thức trực tuyến dưới sự chủ trì của Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt.

Cùng dự Phiên họp có đồng chí Bùi Thế Duy - Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ KH&CN, Phó Trưởng Ban Soạn thảo, Tổ trưởng Tổ Biên tập; 60 đại biểu là thành viên Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập, Thường trực Tổ Biên tập và một số chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý.

Phiên họp được tổ chức bằng hình thức trực tuyến với sự tham dự của 60 đại biểu.

Xây dựng Chiến lược là nhiệm vụ quan trọng

Thực hiện nhiệm vụ của Thủ tướng Chính phủ giao, Bộ KH&CN đã chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng dự thảo Chiến lược phát triển KH,CN&ĐMST giai đoạn 2021 – 2030. Từ cuối năm 2020, các tổ chức xây dựng Chiến lược đã nhanh chóng được thành lập gồm: Ban Soạn thảo Chiến lược, Tổ Biên tập và Thường trực Tổ Biên tập.

Thời gian qua, Ban Soạn thảo đã chỉ đạo Tổ Biên tập triển khai nhiều hoạt động. Cụ thể, đã đánh giá kết quả thực hiện Chiến lược phát triển KH&CN giai đoạn 2011-2020, trong đó làm rõ kết quả đạt được, những hạn chế, nguyên nhân và rút ra bài học kinh nghiệm phục vụ xây dựng Chiến lược giai đoạn mới; tổ chức các hoạt động nghiên cứu và phối hợp với các tổ chức quốc tế như Ngân hàng Thế giới, Tổ chức Nghiên cứu khoa học và Công nghiệp Australia (CSIRO),... để trao đổi, hợp tác nghiên cứu nhằm bổ sung các luận cứ khoa học và thực tiễn phục vụ xây dựng Chiến lược. Đồng thời, đã đề nghị các bộ, ngành, địa phương (24 bộ, ngành và 63 địa phương) cùng tham gia cung cấp thông tin về nội dung xây dựng Chiến lược. Các báo cáo của các bộ, ngành, địa phương cung cấp thông tin đã được Tổ Biên tập nghiêm túc nghiên cứu, chất lọc, tiếp thu cao nhất để thể hiện trong dự thảo Chiến lược.

Cùng với đó, đã tổ chức trên 30 buổi trao đổi, tọa đàm với các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý; đã tổ chức các buổi trao đổi chuyên sâu với các đơn vị thuộc Bộ KH&CN và 2 phiên họp của Tổ Biên tập để trao đổi, thảo luận các nội dung của Chiến lược. Đến nay, Tổ Biên tập đã xây dựng xong dự thảo Báo cáo tổng kết thực hiện Chiến lược phát triển KH&CN giai đoạn 2011-2020, dự thảo Chiến lược phát triển KH, CN&ĐMST 2021-2030, dự thảo Tờ trình Thủ tướng Chính phủ, dự thảo Báo cáo thuyết minh xây dựng Chiến lược.

Phát biểu tại Phiên họp, Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt đã nhấn mạnh vai trò, vị trí của KH, CN&ĐMST đối với phát triển kinh tế - xã hội, phát triển đất nước. Theo đó, Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã thông qua Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030, trong đó các nội dung về KH, CN&ĐMST được đề cập một cách hệ thống, đồng bộ, xuyên suốt. KH, CN&ĐMST được khẳng định là một nội dung đột phá chiến lược để tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế, đặc biệt trước bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và kinh tế số đã trở thành một trong những xu hướng phát triển chủ yếu của thời đại, nhằm đạt mục tiêu đến năm 2030 nước ta trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao và đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao.

Theo Bộ trưởng, việc xây dựng Chiến lược phát triển KH, CN&ĐMST giai đoạn 2021-2030 là một bước cụ thể hoá các nội dung về KH, CN&ĐMST được đề cập trong các chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước và được nhấn mạnh trong Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030. "Đây là một nhiệm vụ quan trọng không chỉ của riêng ngành KH&CN mà còn là của tất cả các ngành, các cấp. Do đó, rất cần có sự chủ động tham gia tích cực và sự đồng hành xuyên suốt của tất cả các bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học... trong quá trình xây dựng và triển khai Chiến lược sau này", Bộ trưởng nhấn mạnh.

KH, CN&ĐMST – một trụ cột phát triển kinh tế - xã hội

Báo cáo tại Phiên họp, ông Hoàng Minh - Giám đốc Học viện KH, CN&ĐMST, Tổ phó Tổ Biên tập cho biết, Chiến lược phát triển KH, CN&ĐMST giai đoạn 2021-2030 được xây dựng dựa trên nguyên tắc quán triệt các quan điểm, chủ trương, đường lối phát triển KH, CN&ĐMST của Đảng và Nhà nước đã được ban hành; đặc biệt bám sát và cụ thể hóa các nội hàm về KH, CN&ĐMST trong Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030; kế thừa có chọn lọc các nội dung của Chiến lược phát triển KH&CN 2011 - 2020 và bổ sung những nội dung mới phù hợp với tình hình hiện nay cũng như yêu cầu phát triển đất nước trong bối cảnh mới; xác định rõ các định hướng đột phá để dẫn dắt toàn ngành KH&CN phát triển vượt bậc trong giai đoạn 10 năm tới nhằm hiện thực hóa vai trò đột phá chiến lược của KH, CN&ĐMST trong phát triển đất nước. Đồng thời, Chiến lược phải đảm bảo tính khoa học trên cơ sở các phương pháp phù hợp, nguồn cơ sở dữ liệu khách quan, tin cậy, cập nhật và tham khảo kinh nghiệm quốc tế; đảm bảo sự đồng thuận thông qua sự tham gia của các bộ, ngành, địa phương, viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp,... vào xây dựng Chiến lược; đảm bảo tính khả thi, sự đồng bộ, thống nhất giữa các quan điểm, mục tiêu, định hướng nhiệm vụ và giải pháp phát triển KH, CN&ĐMST và chú trọng khâu tổ chức thực hiện.

Một số vấn đề chính trong Chiến lược được thể hiện đậm nét. Cụ thể, Chiến lược khẳng định vai trò của KH, CN&ĐMST như một đột phá chiến lược, là động lực chính của tăng trưởng kinh tế. Phát triển mạnh mẽ KH, CN&ĐMST để tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh để phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững. Chiến lược bổ sung nội hàm về ĐMST là cầu nối đưa KH&CN vào phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, trong đó doanh nghiệp giữ vai trò trung tâm. Thúc đẩy năng lực hấp thụ, làm chủ và lan toả công nghệ của doanh nghiệp bên cạnh việc theo đuổi đổi mới công nghệ, phát triển công nghệ mới và mở rộng đường biên công nghệ. Cùng với đó, tập trung xây dựng thể chế, cơ chế, chính sách đặc thù vượt trội, thúc đẩy ứng dụng, chuyển giao công nghệ; chú trọng tháo gỡ các rào cản về hệ thống luật pháp và chính sách kinh tế, tài chính đối với hoạt động KH, CN&ĐMST; cho phép thực hiện cơ chế thử nghiệm chính sách mới, chấp nhận rủi ro trong việc triển khai và ứng dụng công nghệ mới, ĐMST, mô hình kinh doanh mới.

Đồng thời, thúc đẩy xã hội hoá các nguồn đầu tư cho KH,CN&ĐMST, đặc biệt từ doanh nghiệp; phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống ĐMST quốc gia, hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST, lấy doanh nghiệp làm trung tâm; gắn kết chặt chẽ khoa học xã hội và nhân văn với khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật và công nghệ trong quá trình triển khai các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; Chiến lược cũng xác định rõ các chỉ tiêu, chương trình hành động để ứng dụng và phát triển KH,CN&ĐMST trong mọi mặt hoạt động ở các cấp, các ngành, các địa phương.

Tại Phiên họp, các thành viên Ban Soạn thảo đã tập trung đánh giá kết quả thực hiện Chiến lược phát triển KH&CN giai đoạn 2011-2020 và đóng góp ý kiến đối với nội dung được trình bày trong dự thảo Chiến lược phát triển KH,CN&ĐMST giai đoạn 2021-2030 và dự thảo Tờ trình Thủ tướng Chính phủ.

Các thành viên Ban Soạn thảo đều nhất trí cao với dự thảo Tờ trình Thủ tướng Chính phủ, dự thảo Quyết định phê duyệt Chiến lược phát triển KH,CN&ĐMST giai đoạn 2021-2030 và dự thảo Báo cáo thuyết minh xây dựng Chiến lược. Ban Soạn thảo đánh giá cao phương pháp thực hiện bài bản, khoa học cũng như việc chuẩn bị tài liệu công phu của Bộ KH&CN.

Đồng chí Bùi Thế Duy - Thứ trưởng Bộ KH&CN, Phó Trưởng Ban Soạn thảo, Tổ trưởng Tổ Biên tập trao đổi, làm rõ thêm một số nội dung của Chiến lược.

Tại Phiên họp, Thứ trưởng Bộ KH&CN Bùi Thế Duy đã phát biểu tiếp thu ý kiến và cung cấp thông tin, làm rõ một số nội dung các thành viên góp ý, thảo luận. Thứ trưởng cho biết, Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập đã tổ chức nhiều vòng làm việc, nhiều buổi toạ đàm với từng nhóm nhà khoa học, chuyên gia công nghệ, nhà ngoại giao của các bộ, ngành, các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp để xác định, phân tích những xu thế về chính trị, kinh tế, xã hội, công nghệ, luật pháp, môi trường đang và sẽ diễn ra trên thế giới; xác định và phân tích những điểm mạnh, điểm yếu, các cơ hội, thách thức có tác động mạnh đến phát triển KH,CN&ĐMST của Việt Nam 10 năm tới. Trong các mục tiêu đặt ra, mục tiêu làm sao để trong 10 năm tới, KH,CN&ĐMST trở thành một trụ cột phát triển kinh tế - xã hội được chú trọng và nhấn mạnh, Thứ trưởng cho biết.

Đồng chí Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ KH&CN, Trưởng Ban Soạn thảo Chiến lược phát biểu tại Phiên họp.

Phát biểu kết luận Phiên họp, Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt đã gửi lời cảm ơn tới các thành viên Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập, các chuyên gia, đại biểu tham dự Phiên họp. Bộ trưởng khẳng định, Bộ KH&CN sẽ tiếp thu với tinh thần trách nhiệm cao nhất để đưa các nội dung góp ý vào dự thảo Chiến lược. Đồng thời, Bộ KH&CN mong muốn tiếp tục nhận được những ý kiến đóng góp hoàn thiện Chiến lược và sự tham gia đồng hành tích cực của các bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp để xây dựng được Chiến lược phát triển KH, CN&ĐMST 2021-2030 có chất lượng cao, khả thi nhằm thúc đẩy phát triển mạnh mẽ KH, CN&ĐMST trong tất cả các ngành, lĩnh vực, qua đó, tạo bút phá nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, sức cạnh tranh của nền kinh tế như đã đề ra trong Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).